

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 02 (1866)

LSMU IR LSMU LIGONINĖS KAUNO KLINIKŲ SAVAITRAŠTIS. 2011 M. SAUSIO 14 D.

NAUJOJI LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO HERALDIKA – TRADICIJOS ATSPINDYS IR ATEITIES VIZIJA

Kuriant naują universitetą, jo simbolikos atvaizdavimas naujoje heraldikoje buvo vienas svarbiausių komunikacijos srities uždavinių. Simboliai, atsispindintys heraldikoje – tai idėjos, reikšmės, vertybės, ilgalaikiai tikslai, apie kuriuos sukosi ir suksis organizacijos gyvenimas. Kviečiame pažvelgti į LSMU heraldikos istoriją, sužinoti, kaip ir kieno dėka gimė naujieji universiteto herbai.

Laima Zakaraitė

Jūsų dėmesiui pateikiame Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Kauno klinikų heraldikos istoriją, kurią aprašė istorikas, humanitarinių mokslų daktaras docentas Edmundas Antanas Rimša, heraldikos ir sfragistikos žinovas, daugelio knygų šia tema autorius ir bendraautorius.

Istorijos fragmentai

1920 metus, kai Kaune prie Aukštųjų kursų buvo įsteigtas Medicinos skyrius, galima laikyti aukštojo medicinos mokslo pradžia. 1922 m. Medicinos skyrius peraugo į Lietuvos universiteto (nuo 1930 m. – Vytauto Didžiojo universiteto) Medicinos fakultetą. 1950 m. tuometis Kauno valstybinis universitetas reorganizuotas ir įkurtas savarankiškas Kauno medicinos institutas. Prasidėjus Atgimimui, Medicinos institutas 1989 m. tapo Kauno medicinos akademija, o 1998 m. – Kauno medicinos universitetu. Kiek kitaip klostėsi aukštosios veterinarijos mokyklos istorija, apie kurios būtinu-

ir Lietuvos veterinarijos akademija sujungti į vieną Lietuvos sveikatos mokslų universitetą. Buvęs Kauno medicinos universitetas ir buvusi Lietuvos veterinarijos akademija pavadinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos ir Veterinarijos akademijomis. Nė viena iš šių aukštųjų mokyklų pirmosios Lietuvos Respublikos laikais herbų neturėjo, jų negalėjo būti ir sovietmečiu. Pastaraisiais metais bene vieninteli Lietuvos veterinarijos akademijai dailininkas Raimondas Miknevičius buvo sukūręs herbą, kurį Lietuvos heraldikos komisija prie Respublikos Prezidento suderino 2006 m. kovo 23 d. Tuo tarpu Kauno medicinos universitetas naudojo tik herbą primenančią emblema.

Aukštųjų mokyklų heraldikos savitumai

Dauguma senųjų universitetų herbų išsirutuliojo iš iki tol naudotų antspaudų simbolių. Konstanco miestietis Ulrichas Richentalis bus bene pirmasis kronikininkas, užfiksavęs kelias dešimtis universitetų herbų, kuriuos turėjo į Konstanco bažnytinį susirin-

SAUSIO ĮVYKIŲ PAMINĖJIMO IŠVAKARĖSE – TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA

Artėjant sausio įvykių Lietuvoje dvidešimtmečio paminėjimui, Kaune vyko tarptautinė ekumeninė konferencija, skirta svarbiausiai visuomenės ląstelėi – šeimai. Konferenciją „Krikščionys iššūkio šeimai akivaizdoje“ organizavo Lietuvos vyskupai ir Maskvos patriarchyto išorinių bažnytinių santykių skyrius. Svečių teisėmis konferencijoje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo nariai, ministrai, aukšti dvasininkai, aukštųjų mokyklų rektorai ir administracijos atstovai, kiti garbingi asmenys bei nusipelnę visuomenės veikėjai. Konferencijoje taip pat dalyvavo ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius prof. Remigijus Žaliūnas, kancleris prof. Vilius Grabauskas bei Kauno klinikų generalinis direktorius prof. Juozas Pundzius.

Džiuljeta Kulvietienė

Pirmą kartą Lietuvos istorijoje surengtas aukščiausio lygio trijų krikščioniškų konfesijų ganytojų susitikimas.

Katalikų, ortodoksų ir liuteronų bažnyčių atstovai paskelbė vienijantys jėgas prieš šiuolaikinio pasaulio moralei metamus iššūkius. Konferencijoje kalbėta apie Lietuvos katalikų bažnyčios atsaką į iššūkius šeimai, seksualinės revoliucijos padarinius demografijai, apie jaunimo rengimą šeimai, pasisakyta kitais klausimais. Dalyviams, svečiams ir žiūrovams koncertavo Kauno „Vyturio“ katalikiškos vidurinės mokyklos mišrus choras (vadovė R. Burinskienė). Pranešimus skaitė J. E. Kauno arkivyskupas metropolitas, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas Sigitas Tamkevičius, J. E. Volokolamsko (Rusija) metropolitas Hilarionas, J. E. Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupas dr. Mindaugas

Sabutis ir medikas kunigas prof. Andrius Narbekovas.

Misija – būti taikdariais

Spaudos konferencijoje J. E. S. Tamkevičius pasidžiaugė, kad organizuoti konferenciją pasiūlė Volokolamsko metropolitas Hilarionas – Maskvos patriarchyto išorinių bažnyčios ryšių skyriaus pirmininkas, prieš 20 m. – sausio įvykių metu – tarnavęs Kaune. Garbusis Kauno miesto svečias J. E. metropolitas Hilarionas prieš du dešimtmečius tarnavo Lietuvoje ir atmintinų sausio įvykių metu kaip ganytojas kreipėsi į TSRS armijos vadus, viešai ragindamas nenaudoti ginklų prieš taikius, laisvės trokštančius žmones. Prisiminus šį faktą konferencijos

metu, dėkinga auditorija plojo J. E. metropolitui Hilarionui stovėdama. Iš J. E. veido matėsi, kad jį tai nuoširdžiai nustebino ir sujauzdino.

„Mano tuometiniai žodžiai per televiziją, transliuojama iš Kauno, buvo motyvuoti ne politinių sumetimų, bet žmogiško, krikščioniško siekio padaryti viską, kad nebūtų pralietas kraujas, būtų išvengta konfliktų ir žmonių aukų“, – sakė J. E. Hilarionas.

„Solidari pozicija, kurią anuomet užėmė krikščionių dvasininkai – katalikai ir stačiatikiai Lietuvoje – buvo teisinga ir vienintelė galima todėl, kad mūsų misija – būti taikdariais“, – kalbėjo J. E. Maskvos patriarchyto išorinių bažnyčios ryšių skyriaus pirmininkas Hilarionas. ▶ 3 p.

■ DĖMESIO!

Seimo narys Algirdas Butkevičius sausio 19 d. 11.30 val. LSMU Centrinuose rūmuose (A. Mickevičiaus g. 9) Jurgio Žilinsko aud. skaitys paskaitą „Ekonominė krizė: priežastys, pasekmės bei būtini prevencijos veiksmai“. Kviečiame dalyvauti.

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

mą pradėta kalbėti 1918 m. 1922 m. Lietuvos universiteto Medicinos fakulteto Taryba nutarė atidaryti Veterinarijos skyrių, kuris 1929 m. dėl lėšų stokos buvo uždarytas. Aukštieji veterinarijos mokslai atgijo, kai 1936 m. buvo įsteigta pusiau savarankiška Veterinarijos akademija, jos studentai dalį medicinos paskaitų klausydavo Vytauto Didžiojo universitete. 1943 m. Veterinarijos akademija, kaip ir kitos Lietuvos aukštosios mokyklos, buvo uždaryta, o atkurta tik po Antrojo pasaulinio karo.

Paskutinė reorganizacija įvyko 2010 m. Lietuvos Respublikos Seimas nutarė Kauno medicinos universitetą

kimą (1414–1418) susirinę universitetų pasiuntiniai. Bemaž visi herbai sudaryti iš dviejų simbolių: regioninio (valstybės, miesto herbo) ir viduramžių knygos, dažnai laikomos rankoje. Tuomečio Londono universiteto herbe pavaizduotas karališkasis keturių laukų skydas su besikartojančiais valdančios dinastijos herbais (trimis lelijomis ir trimis liūtais) ir į skydo širdį įdėta užversta knyga. Prahos universiteto herbe pavaizduoti miesto vartai ir virš jų tarsi iš dangaus išlindusi ranka su knyga. Šiuolaikiniame Oksfordo universiteto herbe tarp trijų karūnų – atversta knyga su devizu, Harvardo universiteto herbe trys atverstos knygos ir devizas: VE–RI–TAS. ▶ 2 p.

avevita RĖMĖJAI:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

ŪKIO BANKAS

NAUJOJI LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO HERALDIKA – TRADICIJOS ATSPINDYS IR ATEITIES VIZIJA

◀ 1 p.

Iš mums artimesnių yra Krokuvos universitetas, kurio pasiuntiniai dalyvavo minėtame Konstanco suvažiavime. Richentalio kronikoje jis buvo reprezentuojamas Lenkijos ereliu (išliko iki šiol), XVI a. įkurto Vilniaus universiteto herbe pavaizduotas raitelis, o raitelio skyde – jėzuitų monograma, nes universitetas iki XVIII a. antrosios pusės priklausė šiam ordinui. Naujai kuriamuose Lietuvos universitetų herbuose stengiamasi įdėti senąjį mokslo simbolį – senovinę knygą (atversta, užversta) ir parodyti jų buvimo vietą, jei universitetas specializuotas, tai ir jo specifika. Pavyzdžiui, Klaipėdos universiteto herbo viršutiniame lauke pavaizduotas Klaipėdos miesto herbas, o apatiniame – užversta knyga. Vilniaus pedagoginio universiteto herbe – Vilniaus miesto herbo fragmentas, knyga ir specifinis šio universiteto simbolis – varpelis. **Knyga** – aukštos kultūros, išminties ir žinių simbolis, taip pat visuotinio žvaizdis (daugelis pavienių lapų ir raidžių susilieja į nuoseklią vienvė). Retkarčiais susiduriama su Pasaulio knygos (Liber Mundi) žvaizdžiu. Joje esą surašyti visi dėsni; kurdamas pasaulį ja naudojosi net Dieviškasis Protas. Užversta knyga paprastai reiškia dar neįgyvendintas galimybes arba paslaptis. Vis dažniau naudojama **atversta knyga** simbolizuoja išsipildžiusias svajones ir apskritai universitetus, universitetinius miestus. Ji taip pat yra evangelistų atributas, o evangelistai neretai yra garsių universitetų globėjai. Medicinos atributikoje naudojama **gyvatė** yra vienas seniausių simbolių žmonijos istorijoje. Jau šumerų gydymo ir požemio pasaulio dievas Ningicidas (Ningizzida) buvo lydimas raguotosios gyvatės. Panašus finikiečių dievas Ešmunas (Jasumunu), garbintas ir Kartaginoje, greičiausiai buvo graikų mitologijoje aprašyto mitinio gydytojo dievo ir globėjo Askulapijaus (lot. *Aesculapius*) prototipu. Jis paprastai vaizduojamas su lazda, kurią apsvinėjusi gyvatė. Iš čia garsioji Eskulapijaus (Eskulapo) lazda, vėliau tapusi vaistininkų ir gydytojų profesijų atributu. Rytų kraštuose gyvatė laikyta atjaunėjimo (išsineria iš odos), amžinybės ir išminties simboliu. Išmokus paimti gyvatės nuodų ir juos taikyti gydymui, gyvatė tapo pagrindiniu sveikatos simboliu. Antikoje dėl visų minėtų savybių prie šventyklų buvusios gyvatės laikytos šventais gyvūnais. Ankstyvaisiais viduramžiais, kai Europoje įsigalėjo krikščionybė, gyvatė pamažu virto blogio simboliu, nes ji asocijavosi su nuodais, klastingumu (gali netikėtai įkirsti). Atsirado daugybė prieštarų aiškinimų, dviprasmybių. Vis dėlto Eskulapijaus lazda išliko ir pasiekė mūsų laikus, netgi buvo sukurta naujų vaizdavimo variantų. Pavyzdžiui, vaistininkai lazdos viršuje įtaisė taurę, iš kurios tarsi gertų gyvatė. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) Eskulapijaus lazda uždėjo ant stilizuoto, laurų šakelėmis išpušto žemės rutulio ir pan.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto herbas ir vėliava

Šiais metais sujungtam universitetui sukurtas visiškai naujas herbas. Herbo skydas padalintas į tris laukus. Svarbiausiame, pirmajame, lauke, kadangi universitetas turi Lietuvos vardą, pavaizduotas gerai žinomas Lietuvos valstybės herbo raitelis, antrajame, sidabriname, vaizduojamas pagrindinis medicinos ir senasis sveikatos simbolis – mėlyna Eskulapijaus lazda, apatiniame mėlynajame lauke universitetą simbolizuoja atversta sidabrinė knyga su lotynišku devizu: **SALUS PRO PATRIA** (Sveikata Tėvynei). Lietuvos sveikatos mokslų universiteto heraldika suderinta su Lietuvos heraldikos komisija 2010 m. rugsėjo 21 d.

MEDICINOS AKADEMIJA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos herbas ir vėliava

Medicinos akademijos, kaip ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, herbo skydas padalintas į tris laukus. Tik Akademijos pirmajame, raudoname, lauke vaizduojama sidabrinė tauro galva su auksiniu kryžiumi tarp ragų. Ji paimta *pars pro toto* (dalis visumos) principu iš Kauno miesto herbo ir aiškiai rodo, kad šios Akademijos istorija glaudžiai susijusi su Kaunu. Antrajame, sidabriname lauke, kaip ir Universiteto herbe, vaizduojamas pagrindinis medicinos simbolis – mėlyna Eskulapijaus lazda, apatiniame, mėlynajame, lauke Akademiją simbolizuoja atversta sidabrinė knyga su lotynišku devizu: **DOCENDO DISCIMUS** (Mokydami mokomės). Būtina pažymėti, kad antrajame lauke pavaizduota Eskulapijaus lazda, iš dalies ir knyga, paimti iš senosios Kauno medicinos universiteto emblemos. Tik šiuo atveju pakeista gyvatės kryptis, knyga pasendinta ir ant jos įrašytas devizas. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos heraldika suderinta su Lietuvos heraldikos komisija 2010 m. rugsėjo 21 d.

VETERINARIJOS AKADEMIJA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos herbas ir vėliava

Veterinarijos akademijai paliktas herbas, kurį, kaip minėta, Lietuvos heraldikos komisija suderino 2006 m. Skydo viršuje pavaizduotas Kauno miesto herbas rodo, kad šios Akademijos ištakos ir raida susiję su šiuo miestu. Pagrindiniame, auksiniame, lauke pavaizduota juoda Eskulapijaus lazda ir mėlyna, V raide primenanti heraldinė figūra, heraldikoje vadinama apversta gegne. Ji asocijuojasi su pirmąja Veterinarijos akademijos pavadinimo raide. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos heraldika iš naujo suderinta (be herbo, parengtas herbinės vėliavos projektas) su Lietuvos heraldikos komisija 2010 m. rugsėjo 21 d.

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO LIGONINĖ KAUNO KLINIKOS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė viešoji įstaiga Kauno klinikos yra viena iš svarbiausių Lietuvoje asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kartu su universitetu vykdanči trijų pakopų medicinos studijas ir mokslinius tyrimus, teikianti visų lygių asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir tobulinanti medicinos specialistus. Oficialus naujojo universiteto ligoninės pavadinimas – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė viešoji įstaiga Kauno klinikos. Trumpinys – Kauno klinikos. Kadangi Kauno klinikos priklauso Lietuvos sveikatos mokslų universitetui, tai ir jų heraldika negali daug skirtis nuo universiteto heraldikos, kuri buvo suderinta su Lietuvos heraldikos komisija 2010 m. rugsėjo 21 d. Svarstant Kauno klinikų herbo motyvus, nutarta du pirmuosius – raitelį ir Eskulapijaus lazda – palikti, tačiau knyga, kuri dažniausiai siejama su universitetu, universitetiniu miestu, pakeisti kitu, geriau su gydymu susijusiu simboliu, tai yra kryžiumi. Juolab kad raudonas kryžius auksiniame lauke iki tol naudotas Kauno medicinos universiteto klinikų emblematikoje, tiesa, lyg paslėptas po Klinikų pastatu.

Kauno medicinos universiteto klinikų herbas

Kryžias, kaip slaugos simbolio, istorija siekia kryžiaus karus, kai beveik visa Europa pakilo į kovą vaduoti Kristaus kapo. Jau po pirmojo Kryžiaus žygio Palestinoje kūrėsi vienuolių riterių ordinais slaugyti likusių sužeistų riterių. Pirmasis atsirado prancūzų tamplierių, po to italų jonaitų ordinas, kurio pirminė funkcija – aptarnauti ligonines (iš čia kitas hospitalierių pavadinimas). Abu ordinais savo simboliu pasirinko raudoną kryžį. Mums jis geriau žinomas iš Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus judėjimo, kurio pirminis tikslas taip pat buvo pagelbėti karo metu sužeistiesiems, palengvinti jų kančias, prisidėti prie slaugymo. Taip 1863 m. Ženevoje buvo įkurtas Tarptautinis pagalbos sužeistiesiems komitetas, netrukus įteisinta ir jo emblema – raudonas kryžius baltame lauke. Jis paimtas iš Šveicarijos vėliavos, tik sukeistos spalvos, tuo pageriant Šveicarijos indėlį į karo aukų apsaugos judėjimą Europoje. Lietuvoje Raudonojo Kryžiaus draugija buvo įkurta 1919 m. Raudonas kryžius ne tik minėtos draugijos emblema. Jis dažnai rodo gydymo įstaigą.

Herbo aprašymas

Perkirto ir viršuje perskelto skydo pirmame, raudoname, lauke – sidabrinis šarvuotas raitelis, laikantis virš galvos iškeltą kalaviją ir turintis prie kairiojo peties mėlyną skydą su auk-

REKTORATO POSĖDYJE. 2011 M. SAUSIO 10 D.

PRITARTA MOKSLO FONDO VEIKLOS REZULTATAMS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektoratas, išklauses Mokslo centro vadovės doc. Ingridos Olozienės informaciją, nutarė patvirtinti 2010 metų Mokslo fondo veiklos rezultatus.

Rektoratas, išklauses Podiplominių studijų centro dekanės prof. Daivos Rasentytės informaciją, nutarė pritarti pateiktoms pastaboms ir LSMU odontologijos rezidentūros reglamento projektui, rezidento praktinio mokymo sutarties projektui ir teikti tvirtinti Senate. Taip pat pritarta LSMU rezidentūros bazių vertinimo ir atrankos tvarkos aprašui, rezidentūros komiteto darbo reglamentui ir pavyzdiniam rezidentūros komisijos darbo reglamentui. Rektoratas nutarė pakeisti LSMU medicinos rezidentūros reglamento 18 punktą ir jį išdėstyti taip: „Rezidentūros klausimams spręsti Universitete sudaromas Rezidentūros komitetas, kurio pirmininkas – Universiteto prorektorius klinicinei medicinai, pavaduotojas – prorektorius veterinarijai, nariai – Podiplominių studijų centro prodekanas, Medicinos, Odontologijos, Veterinarijos fakultetų dekanai ir Rezidentų tarybos deleguoti rezidentų atstovai.“

Išklauses Biomedicininių tyrimų instituto (BMTI) direktoriaus prof. Arimanto Tamašausko informaciją, rektoratas nutarė pritarti BMTI perspektyviniams veiklos metmenims. „Ave vita“ inf.

sinu dvigubu kryžiumi; stilizuotos žirgo kamos ir kiti aprangos fragmentai yra mėlyni. Antrame sidabriname lauke mėlyna gyvatė, apsvinėjusi tokios pačios spalvos lazda. Apačioje, trečiame, auksiniame, lauke – raudonas lygių galų kryžius.

Rolandas Rimkūnas
© Gintaro Česonio nuotr.

Doc. R. Rimkūnas: „Kurdamas heraldiką, jaučiuosi reikalingas visuomenei“

Lietuvos heraldikos komisijoje patvirtintos Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir Kauno klinikų heraldikos autorius – grafikos menų magistras, Vilniaus dailės akademijos Kauno dailės fakulteto docentas Rolandas Rimkūnas – heraldikos kūrimą vertina labiausiai iš visų jam tenkančių užsakomųjų darbų.

R. Rimkūnas, greta darbo Vilniaus dailės akademijoje, eina ir vyriausiojo LSMU dizainerio pareigas: jo rankose naują heraldiką paremtas universiteto stilius, pagrindinės simbolikos atvaizdavimas ir reikšmingiausi vaizduojamosios kūrybos darbai.

„Ave vita“ paprašė trumpo Maestro komentaro apie heraldikos kūrimo darbą. „Dar studijų metais gerbiamas ir mylimas mokytojas Raimundas Miknevičius pasiūlė pabandyti sukurti Prienų herbą. Šešis mėnesius stengiausi – pavyko, tad iki šiol kuriu herbus Lietuvos miestams ir miesteliams.“ Anot menininko, herbas neuždirba pinigų, jis pristato bendruomenės kultūrą ir morale, tai jį skiria nuo prekės ženklų. Heraldika padeda stiprinti valstybingumą. Kuriant herbą, privalu mąstyti apie jam žinamą simbolių prasmę, kuri perduoda vietos žmonių drąsą, meilę, pagarbą kuriamai istorijai. Heraldikos ir grafiko dizaino darbai: herbai, herbiniai antspaudai, vėliavų projektai, logotipai, ženklai, plakatai sudaro nemenką

R. Rimkūno kūrybos dalį. „Lietuvių heraldikos mokykla – menininkai, kuriantys valstybinę simboliką. Greta kitų autorių, paminėčiau nepamainomą heraldikos specialistą ir fanatiką daktarą Edmundą Rimšą (LSMU heraldikos aprašo autorius – L. Z.). Tačiau kuriant kiekvieną herbą dalyvauja daugelis simbolika įamžinamos vietos ar organizacijos žmonių, kurie taip pat yra heraldikos bendraautoriai. Todėl stilistiniai vieno ar kito dailininko braižo ypatumai nėra svarbiausi.“

Edgaras Stankevičius

Prof. E. Stankevičius: „Lietuvos sveikatos mokslų universiteto heraldika sukurta, remiantis heraldikos principais ir paveldu“

Naujosios heraldikos kūrimo ir profesionalaus universiteto įvaizdžio formavimo iniciatorius, LSMU Spaudos namų direktorius prof. E. Stankevičius pasakoja prisiminimus apie nelengvą kūrybinį ir organizacinį procesą. „Universitete buvo sudaryta darbo grupė ir pradėtas heraldikos kūrimo procesas. Grupėje dirbome kartu su rektoriumi prof. Remigijumi Žaliūnu, prof. Viliumi Grabausku, prorektoriumi prof. Renaldu Jurkevičiumi, prof. Juozu Pundziūmi. Bendradarbiavome su Vilniaus dailės akademija, kurios doc. R. Rimkūnas sukūrė eskizus. Šiuos vėliau suderinome su Lietuvos heraldikos komisija.“ Anot prof. E. Stankevičiaus, heraldiką svarbu buvo suderinti su turimu paveldu, universiteto tradicija, taip pat ji turi atitikti griežtas taisykles ir principus. Vėliau darbo grupė ėmėsi ir LSMU ligoninės Kauno klinikų heraldikos, kurią taip pat patvirtino Lietuvos heraldikos komisija. E. Stankevičiaus nuomone, darbas pavyko, LSMU heraldika atspindi pagrindines universiteto ir jo akademijų idėjas, vertybes, nūdienos misiją ir ateities viziją.

NAUJA PROFESORIŲ KLUBO VALDYBA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Profesorų klubas 2010 m. pabaigoje išrinko naują valdybą.

Loreta Giedraitienė

Susirinkusi 2011 m. sausio pradžioje, išrinko naują prezidentę ir viceprezidentą. Profesorų klubo prezidente tapo Histologijos ir embriologijos katedros vedėja prof. Angelija Valančiūtė, viceprezidentu išrinktas LSMU VA eksperimentinės ir klinikinės farmakologijos laboratorijos vedėjas prof. Algimantas Petras Matusėvičius. Pasitarusius 10 metų Profesorų klubui sėkmingai vadovavo LSMU MA profesorius emeritas Rimvydas Stropus. Profesorų klubas, įsteigtas prieš

Iš kairės: prof. R. Navickas, prof. V. Barauskas, prof. A. Valančiūtė, prof. R. Stropus, prof. A. P. Matusėvičius, prof. V. Jukna.

20 metų, visą laiką buvo gyvybinga aktyvi organizacija, dalyvaujanti svarstant svarbias Universitetui problemas, organizuojanti kultūrinius renginius, palaikanti ryšį su išėjusiais į pensiją profesoriais.

„Ave vita“ linki naujai LSMU Profesorų klubo valdybai sėkmės vykdamt svarbią mūsų universitetui misiją.

SAUSIO ĮVYKIŲ PAMINĖJIMO IŠVAKARĖSE – TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA

„Laikas suaktyvinti bendrą dialogą, nes visuomenėje subrendo daug socialinių ir dorovinių problemų.“

◀ 1 p.

Šeima – išeities taškas

„Su didžiu susirūpinimu apie šeimą bei jai tenkančius iššūkius kalba ir katalikai, ir ortodoksai, ir liuteronai. Tai – svarbu visai Lietuvos visuomenei. Ir ne tik“, – sakė J. E. S. Tamkevičius spaudos konferencijoje žiniasklaidos atstovams ir pradėdamas konferenciją bei pabrėžė, kad šeima – išeities taškas, reikalaujantis didesnio dėmesio, tai tapo pagrindine bendro tarptautinio renginio ašimi.

„Laikas suaktyvinti bendrą dialogą, nes visuomenėje subrendo daug socialinių, dorovinių, santykių tarp žmonių problemų. Aktualūs ir šeimos krizės problema. Ji – tarsi demokratinės krizės rezultatas. Daugeliui šiandien šeima nėra pirminė, ją užgožia karjeros ir kiti reikalai. Daug skyrybų, abortų liudija, kad krizę patiria visa visuomenė. Atėjo laikas krikščionims vienyti ir kovoti už šeimą – kaip Dievo bei žmonijos vertybę, – sakė J. E. Hilarionas. –

Gvildename socialines ir moralės problemas, turinčias tiesioginę įtaką žmonių gyvenimams.“

„Krizė visuomenėje prasideda nuo vertybių krizės šeimoje. Šeima būtina saugoti kaip Dievo dovaną. Šeimos instituto pažeidimas reiškia, kad ne tėvas, ne mama rūpinsis jauno žmogaus auklėjimu, jo branda ir ateitimi. Šeimoje negali būti jį griaujančių kompromisų“, – sakė J. E. dr. M. Sabutis.

Konferencijai sveikinimą atsiuntė Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas kardinolas Ennio Antonelli, kiti aukšti bažnyčios vadovai.

Pirmą kartą Lietuvoje

„Lietuvos istorijoje, galbūt iš viso istorijoje pirmą kartą katalikai, ortodoksai ir liuteronai kartu taip kalbasi, svarsto klausimus, kurie šiandien visuomenei labai aktualūs“, – tvirtino J. E. S. Tamkevičius. Tema „Seksualinė revoliucija ir jos demografiniai padariniai“ kalbėjo J. E. Maskvos patriarchato bažnyčios užsienio ryšių skyriaus pirmininkas, Volokolamsko metropolitas Hilarionas. Apie Lietuvos katalikų bažnyčios atsakus į iššūkius šeimai kalbėjo J. E. arkivyskupas S. Tamkevičius. Apie šeimos sampratą iššūkius šiuolaikinei liuteronų bendruomenei pasisakė J. E. Lietuvos evangelikų liuteronų bažnyčios vyskupas dr. M. Sabutis. Tema „Jaunimo rengimas šeimai: sukurti pagal Dievo paveikslą“ kalbėjo medikas kunigas prof. A. Narbekovas.

Konferencijos tema „Krikščionys

iššūkių šeimai akivaizdoje“ pasirinkta neatsitiktinai. Šeimos institutas išgyvena sunkmetį – įstatymais įtvirtintos žmogaus teisės užgožia moralę, tikrąjį šeimos sudarymo pagrindą – abipusę meilę, pagarbą ir atsakomybę. Šeimas griauja bandymai įteisinti homoseksualias partnerystes, abortai, dirbtinis apvaisinimas mėgintuvėlyje, eutanazija. Baigdama darbą konferencija priėmė komunikatą, jame išdėstyti siekiniai – visiems bendri. Krikščioniškų konfesijų atstovai priimtame komunikate sutarė kartu ginti žmogaus gyvybę ir šeimą.

Kitą dieną konferencijos iniciatoriai ir organizatoriai lankėsi Lietuvos Respublikos Seime, juos priėmė Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Irena Degutienė.

LSMU INAUGURACIJOS SAVAITĖ

Vasario 11-ąją įvyks Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir naujojo rektoriaus inauguracija. Savaitę prieš šias istorines iškilmes vyks inauguracijos savaitė, kurios metu akademinė bendruomenė įsitrauks į renginius ir akcijas.

Inauguracijos renginius organizuoja sudaryta darbo grupė – komitetas. Organizacija rūpinasi Medicinos ir Veterinarijos akademijų atstovai: LSMU Spaudos namų direktorius prof. Edgaras Stankevičius, Kauno klinikų Valdybos tarnybos direktorius prof. Edmundas Varpiovas, Veterinarijos akademijos sekretorius dr. Antanas Banys ir šios akademijos Studijų skyriaus koordinatore Violeta Bakutienė, LSMU ir Kauno klinikų atstovas doc. Aras Puodžiukynas, LSMU Tarybos sekretorė prof. Rūta Nadišauskienė, LSMU SA prezidentė Agnė Ramonaitė ir atstovas Paulius Urbonas, LSMU Kultūros centro direktorius Antanas Kelmelis bei LSMU Viešųjų ryšių ir informacijos skyriaus specialistė Laima Zakaraitė.

Inauguracijos savaitės renginių tikslas – telkti Universiteto bendruomenę, skleisti akademiškumo principus,

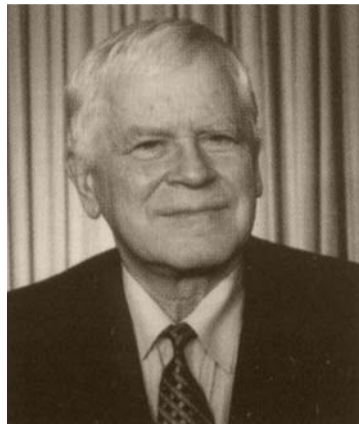
puoselėjant senąją ir kuriant naująją tradiciją. Tai padės atkreipti dėmesį į naują reikšmingą Lietuvos švietimo ir mokslo istorijoje – jaunatvišką, iššūkių nebijantį Universitetą. Renginių savaitės kulminacija – vasario 11-osios iškilmės – Lietuvos valstybės atkūrimui skirtas minėjimas bei Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ir naujojo rektoriaus prof. Remigijaus Žaliūno inauguracija. Svarbu, kad inauguruojamas bus ne tik naujasis šios Alma Mater vadovas, tačiau ir pats Universitetas – bus šventinama naujojo Universiteto vėliava.

Kontaktiniai asmenys inauguracijos organizavimo klausimais: prof. Edgaras Stankevičius, tel. 327257, el. paštas edgaras.stankevicius@med.kmu.lt; Laima Zakaraitė, tel. 8 (652) 90747, el. paštas laimzak@med.kmu.lt

Išgyvenkime istorinius Universiteto įvykius kartu!

PRO MEMORIA LIUDVINAS KAZIMIERAS ŠVAMBARIS (1936–2011)

Sausio 12 d. mirė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos docentas Liudvinas Kazimieras Švambaris. Amžinybėn išėjo iškili asmenybė, puikus kolega, ilgametis Universiteto pedagogas.

L. Švambaris gimė 1936 m. kovo 10 d. Šiauliuose provizoriaus Augustino Švambario ir Elenos Ignatavičiūtės-Švambarienės šeimoje.

1948 m. gegužės 22 d. tėvai buvo ištremti į Sibirą. Liudvinas tuo metu buvo išvažiavęs į Vilkiją pas tetą, todėl liko Lietuvoje, nors į tremiamųjų sąrašus taip pat buvo įrašytas. 1954 m. L. Švambaris baigė Vilkijos vidurinę mokyklą. Sužinojęs, kad Lietuvoje jam, kaip tremtinių sūnui, durs į mokslą uždarytos, išvažiavo pas tėvus į Sibirą.

1960 m. L. Švambaris baigė Irkutsko medicinos instituto Farmacijos fakultetą ir įgijo provizoriaus kvalifikaciją. 1963 m. vasarą grįžęs į Lietuvą, L. Švambaris pradėjo dirbti Švenčionių vaistažolių farmacijos fabrike Eksperimentinės laboratorijos vedėju. L. Švambarį traukė mokslinis darbas. Jis tyrinėjo Lietuvos vaistinių augalus. 1973 m. apgynė biologijos mokslų kandidato disertaciją.

Lietuvos mokslo taryba jam suteikė gamtos mokslų daktaro laipsnį. 1974 m. Liudvinas Švambaris pradėjo dirbti Kauno medicinos instituto Farmacijos fakulteto Vaistų technologijos ir farmacijos organizavimo katedroje vyr. dėstytoju, vėliau jam buvo suteiktas docento vardas. Nuo 1985 metų jis nuolat skaitė paskaitas Universiteto studentams ir farmacijos specialistų profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursų klausytojams, dirbo metodinį darbą.

Mokslinio darbo sritis bėgant metams keitėsi. Doc. L. Švambaris tyrė vaistažolių išteklius Lietuvoje, tobulino ekstraktinių Galeno preparatų gamybos technologiją, homeopatinį preparatų gamybą. Vienas ir su bendraautoriais jis yra paskelbęs daugiau kaip 30 mokslo darbų ir daugiau kaip 100 mokslo straipsnių. L. Švambaris yra keturių vadovėlių „Vaistų technologija“ bendraautorius, parengė daug mokslinių metodinių priemonių studentams ir kvalifikacijos kursų klausytojams.

Reikšdami nuoširdžiausią užuojautą liūdime ir gedime kartu su velionio šeima ir artimaisiais.

Atsiveikimas su velioniu vyks Jiezno laidojimo namuose, Vytauto g. 32, sausio 14 d. (penktadienį) 9.00–20.00 val.

Išlydima iš Jiezno ir Vilkijos kapinės sausio 15 d. (šeštadienį) 11 val.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendruomenė

VARTANT ISTORIJS PUSLAPIUS

Eglė Svitojūtė

Kaip dažnai į rankas pasiimate senus nuotraukų albumus ir pasklaidote jų puslapius? Ar dar prisimenate visus žmones ir įvykius, užfiksuotus tuose kadruose? Senos nuotraukos nėra spalvotos ir ne tokios kokybiškos kaip daromos šiuolaikiniais fotoaparatais, tačiau jos saugo istoriją ir savyje turi tiek žavesio ir charizmos, jog dažnai pranoksta dabartines.

Senos nuotraukos – tarsi vaikiškas galvosūkis, kuriame reikia surasti 10 skirtumų. Juk tik žiūrėdami į jas aiškiai suvokiame aplink mus įvykusius pokyčius! Jei norite pasidalyti tokiomis nuotraukomis su LSMU akademinės bendruomenės nariais, kviečiame jas publikuoti naujoje „Ave vita“ rubrikoje „Vartant istorijos puslapius“.

Nuotraukas galite siųsti mums el. paštu avevita@kmu.lt arba atnešti popierinius egzempliorius į laikraščio redakciją.

Už šioje rubrikoje publikuojamas nuotraukas dėkojame LSMU MA Ausų, nosies ir gerklės ligų klinikos vadovui prof. Virgilijui Ulozui.

1951 m. Ausies operacija LOR klinikoje. Operuoja gyd. O. Purtokaitė, operacinės sesuo – E. Kšivickienė. Įdomu, ar šiais laikais studentai ar rezidentai turi progą stebėti operacijas iš tokio mažo atstumo?

1931 m. VDU Ausų, nosies, gerklės ligų klinika Kaune, Vytauto prospekte. Sėdi prof. P. Radzickas, stovi už jo iš kairės asistentai J. Statkevičius, O. Purtokaitė ir J. Zubkus. Nuotraukoje – pacientai, o tai retai išvysime dabartinėse klinikų ar skyrių kolektyvų nuotraukose. Priekyje stovi mažas berniukas, turintis tracheostomą.

1956 m. Tonsillektomija. Operuoja B. Gapanavičius. Atkreipkite dėmesį į operacinės įrangą bei aseptikos ir antiseptikos sąlygas. Gydytojas atlieka procedūrą, nemūvėdamas chirurginių pirštinių, sesutė laiko pacientės galva, kad ji kuo mažiau judėtų operacijos metu.

BETLIEJAUS TAIKOS UGNIS VETERINARIJOS AKADEMIJOJE

Veterinarijos akademijoje vyko Betliejaus taikos ugnies akcija. Pietų metu į akademiją iš Kauno klinikų koplyčios buvo atvežta Betliejaus taikos ugnies žvakė ir visi norintieji galėjo užsidegti savo atsineštas žvakes.

R. Janušauskaitės nuotr.

Svetlana Adler-Mikulėnienė

LSMU sielovados koordinatore trumpai papasakojo šios akcijos istoriją. Pirmą kartą akcija buvo surengta Austrijos skautų kaip padėka geradariams prieš 24 m. renginyje „Šviesa tamsoje“.

Kasmet išrenkamas Austrijos nusipelnęs vaikas gruodžio mėnesį keliauja į Palestiną ir Betliejuje, Jėzaus gimimo bažnyčioje, uždega žvakę, kurią kaip taikos ir vilties simbolį parveža į Vieną. Skautų organizacijų ir geros valios žmonių dėka ši akcija išplito po visą pasaulį. Lietuva šioje akcijoje dalyvauja daugiau kaip 10 m. ir pirmą kartą pasiekė LSMU klinikas ir Universiteto administraciją. Pranciškoniai dalyvavo iškilmingoje Betliejaus taikos ugnies

perdavimo ceremonijoje Lenkijos ir Lietuvos pasienyje ir pagabeno šią ugnį į Kauno šv. Jurgio konventą. Iš ten uždegtą žvakę žibintuvėlyje buvo atnešta į Kauno klinikas, iš jų atvežta į LSMU Veterinarijos akademiją ir LSMU Centrinčius rūmus.

Betliejaus taikos ugnis – žmonijos brolybės, draugystės ir taikos simbolis. Simbolinė žvakės liepsna perduodama iš rankų į rankas, raginant uždegti taiką ir ramybę pirmiausia mūsų visų širdyse ir skleisti ją savo šeimoje, bendruomenėje, šalyje, visame pasaulyje. Perdavimas iš rankų į rankas – santykio kūrimas...

LSMU kapelionas Artūras Kazlauskas lapkričio mėn. žurnale „Artuma“ rašė, kad krikščionims žvakė yra Kristaus šviesos ženklas ir linkėjo: „Tegul dega žvakės, kai švenčiame ir dirbame, valgome ir meldžiamės, bendraujame ir esame vieni, sergame ir sportuojame, pykstame ir džiūgaujame, gimstame ir mirštame, prie lopšio ir prie karsto. Ant stalo ir ant kapo. Liepą ir lapkričių. Tegul skelbia apie šviesą, kurioje nuolat regime šviesą (plg. Ps 36,10)“.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

Vyresniojo slaugytojo-slaugos administratoriaus 1,0 et. darbo krūviu širdies chirurgijos skyriuje.

Kvalifikaciniai reikalavimai vyresniajam slaugytojui-slaugos administratoriui: slaugos studijų baigimo diplomas, bendrosios praktikos slaugytojo licencija ir ne mažesnis kaip 3 metų medicinos darbo stažas. Prašymą, gyvenimo aprašymą, turimą specialybę ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Personalo skyriui per 10 dienų nuo paskelbimo datos.

Prof. Juozas Pundzius, Generalinis direktorius

KONFERENCIJA

„ŠLAUNIKAULIO KAKLO LŪŽIS. ORTOPEDO TRAUMATOLOGO IR ANESTEZIOLOGO POŽIŪRIS“

Gydytojai, ortopedai-traumatologai, anesteziologai-reanimatologai ir slaugytojai maloniai kviečiami dalyvauti mokslinėje praktinėje konferencijoje „Šlaunikaulio kaklo lūžis. Ortopedo traumatologo ir anesteziologo požiūris“, kuri vyks sausio 21 d. viešbutyje „Park Inn“ (K. Donelaičio g. 27). Renginio dalyviams bus išduodami 8 val. LSMU mokymo pažymėjimai. Renginys nemokamas.

PROGRAMA

I salė (Skiriama ortopedams-traumatologams, anesteziologams, intensyviuosios terapijos ir anestezijos slaugytojams).

13.30-14.00 val. Dalyvių registracija.

Pirmininkai – doc. A. Smailys, dr. A. Macas

14.00-14.10 val. Įžanginis žodis. Doc. A. Smailys, dr. A. Macas.

14.10-14.50 val. Kraujavimo valdymas po traumas – naujos 2010 m. Europos gairės. Dr. A. Gelmanas, LSMU.

14.50-15.10 val. Mirštamumas, sergamumas ir kartotinės operacijos po šlaunikaulio kaklo lūžių. J. Kurtinaitis, VGPUL.

15.10-15.40 val. Skausmo malšinimas po klubo sąnario endoprotezavimo. J. Zinkus, Kauno klinikos.

15.40-16.00 val. Šlaunikaulio kaklo lūžį patyrusio paciento kelias nuo traumas iki operacijos VGPUL. J. Kurtinaitis, VGPUL.

16.00-16.40 val. Pertrauka.

Pirmininkai – dr. Š. Tarasevičius, dr. A. Gelmanas, LSMU

16.40-17.10 val. Paciento patyrusio šlaunikaulio kaklo lūžį gydymas Kauno klinikoje. Ar mes galime geriau? Dr. Š. Tarasevičius, LSMU.

17.10-17.40 val. Šiuolaikinė infuzoterapija šlaunikaulio kaklo lūžį patyrusiam pacientui. M. Šerpytis, VGPUL.

17.40-18.10 val. Operacinio šlaunikaulio kaklo lūžių gydymo taktika. Naujaisi taktikos pasirinkimo algoritmai. Doc. A. Smailys, LSMU.

18.10-18.40 val. Šlaunikaulio kaklo lūžimas – anesteziologo taktika. Dr. A. Macas, LSMU.

18.40-18.55 val. Šlaunikaulio kaklo lūžimas – skubi operacija? Diskusija „už ir prieš“. Dr. Š. Tarasevičius, doc. A. Smailys ir dr. A. Macas, dr. A. Gelmanas, LSMU.

18.55-19.00 val. Konferencijos apibendrinimas. Dr. A. Macas ir doc. A. Smailys.

19.00 val. Vakariėnė.

II salė (Skiriama ortopedijos traumatologijos skyrių slaugytojams).

13.30-14.00 val. Dalyvių registracija.

14.00-14.10 val. Įžanginis žodis. Prof. J. Macijauskienė, dr. A. Hommel.

14.10-14.40 val. Šlaunikaulio proksimalinius lūžius patyrę pacientai: charakteristika, slaugos problemos. I. Videikaitė, Kauno klinikos.

14.40-15.10 val. Šlaunikaulio proksimalinius lūžius patyrusių pacientų priežiūros etapai ir jų svarba gydymo bei slaugos rezultatams. Dr. A. Hommel, Lundo universitetas, Švedija.

15.10-15.40 val. Pagyvenusių pacientų, patyrusių šlaunikaulio kaklo lūžius, registracijos rezultatai Kauno klinikoje. R. Valavičienė, Kauno klinikos.

15.40-16.00 val. Pagyvenusių pacientų, patyrusių šlaunikaulio lūžimą, perioperacinė priežiūra. J. Knašienė, LSMU.

16.00-16.40 val. Pertrauka.

16.40-17.10 val. Priešoperacinis ir pooperacinis delyras. Slaugytojo vaidmuo pacientų priežiūroje. Prof. J. Macijauskienė, LSMU.

17.10-17.40 val. Pragulos ir jų prevencija, šlaunikaulio proksimalinius lūžius patyrusiems pacientams. R. Nagrockienė, Kauno klinikos.

17.40-18.10 val. Šlaunikaulio kaklo lūžius patyrusių pacientų skausmo vertinimas ir valdymas priešoperaciniu bei pooperaciniu laikotarpiu. L. Stanionienė, Kauno klinikos

18.10-18.50 val. Tarptautiniai moksliniai tyrimai ir įrodymais pagrįsta pacientų priežiūra. Dr. A. Hommel, Lundo universitetas, Švedija.

18.50-19.00 val. Konferencijos apibendrinimas.

Prof. J. Macijauskienė, dr. A. Hommel.

19.00 val. Vakariėnė.

LSMU MA Anesteziologijos klinika, Sąnarių endoprotezuotojų asociacija, Anesteziologijos klubas